

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

Кафедра риторики и методики преподавания языка и литературы

ГАЕВА

Яна Сергеевна

Методика коммуникативного развития учащихся на материале
текстов-загадок

Дипломная работа

Научный руководитель:

кандидат педагогических наук, доцент

Таяновская Ирина Владимировна

Допущена к защите

Зав. кафедрой риторики и методики преподавания языка и литературы,

кандидат педагогических наук, доцент И.В.Таяновская

Минск, 2019

РЕФЕРАТ

Ключевые слова: ЗАГАДКА, ЖАНРЫ ЗАГАДОК, ЭНИГМАТИЧЕСКИЙ ТЕКСТ, ЯЗЫКОВАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ УЧАЩИХСЯ, КОММУНИКАТИВНАЯ КОМПЕТЕНЦИЯ УЧАЩИХСЯ.

Объект исследования: процесс обучения языку, построенный на основе привлечения текстов-загадок. **Предмет исследования:** методика развития языковой и коммуникативной компетенции учащихся на основе привлечения текстов-загадок. **Методы исследования:** сравнительный анализ научно-методической литературы, обобщение, систематизация, сравнение, наблюдение, анализ продуктов деятельности учащихся, метод экспертов.

Цель исследования – изучение эффективности использования текстов-загадок как средства повышения языковых и коммуникативных компетенций учащихся. В дипломной работе поставлены и решены следующие **задачи**, которые обусловили достигнутые результаты:

1. Охарактеризована жанровая специфика текстов-загадок.
2. Рассмотрены виды дополнительных заданий на речевом материале загадок.
3. Определена эффективность использования в учебной и внеучебной деятельности по русскому языку текстов - загадок как средства повышения уровня языкового и коммуникативного развития учащихся 5 классов.

Научная новизна и значимость полученных результатов определяется подходом к тексту загадок как к эффективному практическому материалу по повышению уровня языковой и коммуникативной компетенции учащихся.

Практическая значимость полученных результатов: материал дипломной работы может быть использован при изучении русского языка в учреждениях общего среднего и высшего образования (при разработке содержания лекций и практических занятий по методике преподавания русского языка, риторике, спецкурсов, спецсеминаров по риторико-методической тематике). **Область применения:** теория и методика обучения (русский язык), риторика, стилистика, культура речи, лингвистика текста при написании учебников, учебных пособий.

Общий объем дипломной работы составляет 61 страницу, из них 54 страницы основного текста. Автор работы подтверждает, что приведенные в ней материалы правильно и объективно отражают состояние исследуемого процесса, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические, методологические и методические положения и концепции сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Ключавыя словы: ЗАГАДКА, ЖАНРЫ ЗАГАДАК, ЭНІГМАТИЧНЫ ТЭКСТ, МОЎНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ ВУЧНЯЎ, КАМУНІКАТЫЎНАЯ КАМПЕТЭНЦЫЯ ВУЧНЯЎ.

Аб'ект даследавання: працэс навучання мове, пабудаваны на аснове прыцягнення тэкстаў-загадак. **Прадмет даследавання:** метадыка развіцця моўнай і камунікатыўнай кампетэнцыі вучняў на аснове прыцягнення тэкстаў-загадак. **Метады даследавання:** параўнальны аналіз навукова-метадычнай літаратуры, абагульненне, сістэматызацыя, параўнанне, назіранне, аналіз прадуктаў дзейнасці навучэнцаў, метады экспертаў.

Мэта даследавання – вывучэнне эфектыўнасці выкарыстання тэкстаў-загадак як сродкі павышэння моўных і камунікатыўных кампетэнцый навучэнцаў. У дыпломным сачыненні пастаўлены і вырашаны наступныя **задачы**, якія абумовілі дасягнутыя вынікі:

1. Ахарактарызаваць жанравую спецыфіку тэкстаў-загадак.
2. Разгледжаны віды дадатковых заданняў на маўленчым матэрыяле загадак.
3. Вызначана эфектыўнасць выкарыстання ў вучэбнай і пазнавучальнай дзейнасці па рускай мове тэкстаў-загадак як сродку павышэння ўзроўню моўнага і камунікатыўнага развіцця навучэнцаў 5 класаў.

Навуковая навізна і значнасць атрыманых вынікаў вызначаецца падыходам да тэксту загадак як да эфектыўнага практычнага матэрыялу па павышэнні ўзроўню моўнай і камунікатыўнай кампетэнцыі вучняў.

Практычная значнасць атрыманых вынікаў: матэрыял дыпломнага даследавання можа быць выкарыстаны пры вывучэнні рускай мовы ва ўстановах агульнай сярэдняй і вышэйшай адукацыі (пры распрацоўцы зместу лекцый і практычных заняткаў па метадыцы выкладання рускай мовы, рыторыцы, спецкурсаў, спецсемінараў па рыторыцы-метадычнай тэматыцы). **Галіна ўжывання:** тэорыя і метадыка навучання (руская мова), рыторыка, стылістыка, культура мовы, лінгвістыка тэксту пры напісанні падручнікаў, вучэбных дапаможнікаў.

Агульны аб'ём дыпломнай працы складае 61 старонак, з іх 54 старонак асноўнага тэксту. Аўтар працы пацвярджае, што прыведзеныя ў ёй матэрыялы правільныя і аб'ектыўна адлюстроўваюць стан даследчага працэсу, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя, метадалагічныя і метадычныя палажэнні і канцэпцыі суправаджаюцца спасылкамі на іх аўтараў.

ABSTRACT

Keywords: RIDDLE, RIDDLE GENRE, ENIGMATIC TEXT, LANGUAGE COMPETENCE OF STUDENTS, COMMUNICATIVE COMPETENCE OF STUDENTS.

Object of study: language learning process, built on the basis of attracting mystery texts. **Subject of research:** methods of development of language and communicative competence of students on the basis of attracting mystery texts.

The research methods: the comparative analysis of scientific and methodological literature, generalization, systematization, comparison, observation, analysis of the products of students, the method of experts.

The purpose of the study is to study the effectiveness of the use of mystery texts as a means of enhancing students' linguistic and communicative skills. The thesis work posed and solved the following **tasks** which determined the obtained results :

- 1.The genre specificity of mystery texts is characterized.
- 2.The types of additional tasks on the speech material puzzles are considered.
- 3.The effectiveness of the use of mystery texts in educational and extracurricular activities in the Russian language as a means of improving the level of language and communication development of students in grades 5 has been determined.

The scientific novelty and significance of the results obtained is determined by the approach to the text of riddles as an effective practical material to improve the **level of language and communication competence of students**.

The practical significance of the results: the material of the thesis can be used in the study of the Russian language in institutions of general secondary and higher education (in developing the content of lectures and practical exercises on the methods of teaching Russian, rhetoric, special courses, special seminars on rhetorical and methodological topics). **Scope:** theory and methodology of teaching (Russian), rhetoric, stylistics, culture of speech, text linguistics when writing textbooks, teaching aids.

The total amount of the thesis is 61 pages, of which 54 pages are the main text. The author confirms that the materials presented in it correctly and objectively reflect the state of the process being studied, and all theoretical, methodological and methodological provisions and concepts borrowed from literature and other sources are accompanied by references to their authors.

